Sayı: MS-310-2026/09.29 29.09.2026
Konu: Öğretmenlerin Kariyer Basamaklarına Bağlı Mali Hakları, Seyyanen İlave Ödeme ve Ek Ders Gelirlerinin Emeklilik Haklarına Yansıtılmasına Yönelik Mevzuat Düzenlemesi Talebi

T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERLİĞİNE

Kamu görevlilerinin çalışma hayatları boyunca elde ettikleri gelir ile emeklilik döneminde elde edecekleri gelir arasındaki farkın giderek büyümesi, yalnızca sosyal güvenlik sistemi bakımından değil; kamu personel politikası, ücret sistemi ve çalışma hayatının geleceği bakımından da üzerinde durulması gereken yapısal bir sorun hâline gelmiştir.

Öğretmenler yönünden bu sorun; uzman öğretmenlik ve başöğretmenlik kariyer basamaklarına bağlı artırımlı eğitim öğretim tazminatı, fiilen yerine getirilen ek ders görevlerinden elde edilen gelirler ve kamu görevlilerine yapılan seyyanen ilave ödemenin emeklilik sistemiyle ilişkisi bakımından belirginleşmektedir. Aktif çalışma döneminde öğretmenin toplam gelirinin önemli bir bölümünü oluşturan bazı mali unsurların emeklilik keseneğine veya prime esas kazanca aynı ölçüde dahil edilmemesi, çalışma hayatındaki gelir ile emeklilik dönemindeki gelir arasında önemli bir fark oluşmasına yol açmaktadır.

Uzman öğretmenlik ve başöğretmenlik, 7528 sayılı Öğretmenlik Mesleği Kanununda düzenlenen mesleki kariyer basamaklarıdır. Bu kariyer unvanlarının mali karşılığı, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152'nci maddesi kapsamında eğitim öğretim tazminatının artırımlı ödenmesi suretiyle sağlanmaktadır. Dolayısıyla uzman öğretmenlik ve başöğretmenlik yalnızca mesleki bir unvan veya statü olmayıp, kanunla mali sonuç bağlanmış kariyer basamaklarıdır. Buna rağmen öğretmenin aktif görev döneminde kariyer unvanına bağlı olarak yararlandığı artırımlı eğitim öğretim tazminatı, emeklilik dönemindeki mali haklarına aynı biçimde yansımamaktadır.

Öğretmenin emekli olması, mesleki tecrübesini, kıdemini ve kariyer basamağına ulaşmasını sağlayan yılların emeğini ortadan kaldırmamaktadır. Bu nedenle uzman öğretmenlik ve başöğretmenlik kariyer basamaklarına bağlı mali kazanımın emeklilik sisteminde de karşılığının bulunmasını sağlayacak bir düzenlemeye ihtiyaç bulunmaktadır.

Öğretmenlerin gelir yapısında önemli yer tutan bir diğer unsur ek ders ücretleridir. Ek ders ücreti karşılıksız bir mali ödeme olmayıp fiilen yerine getirilen eğitim ve öğretim görevlerinin karşılığıdır. Öğretmenler meslek hayatları boyunca binlerce saat ek ders görevi yerine getirebilmekte; buna rağmen kadrolu öğretmenlerin bu görevlerden elde ettikleri gelirler emeklilik haklarına doğrudan katkı sağlayan standart bir unsur olarak düzenlenmemektedir.

Talebimiz, değişken nitelikteki bütün ek ders ücretlerinin hiçbir ölçüt aranmaksızın doğrudan emekli aylığına veya emekli ikramiyesine eklenmesi değildir. Talebimiz; öğretmenlerin fiilen yerine getirdikleri ek ders görevlerinden elde ettikleri gelirlerin, belirlenecek adil ve sürdürülebilir bir primlendirme, ortalama alma veya benzeri hesaplama modeli aracılığıyla sosyal güvenlik ve emeklilik haklarına katkı sağlamasının temin edilmesidir.

Fiilen yerine getirilen ve karşılığında ücret ödenen bir çalışmanın, sosyal güvenlik sisteminde de makul bir karşılığının bulunması gerektiğini düşünüyoruz.

Kamu görevlilerine yapılan seyyanen ilave ödeme de aynı bütünlük içerisinde ele alınmalıdır. Seyyanen ilave ödeme, kamu görevlilerinin aylık gelirlerinin önemli ve süreklilik gösteren unsurlarından biri hâline gelmiş olmasına rağmen mevcut sistemde emeklilik primi/keseneği dışında tutulmakta ve emekli aylığının oluşumuna aynı ölçüde katkı sağlamamaktadır. Bu durum, kamu görevlilerinin aktif çalışma dönemindeki gelirleri ile emeklilik dönemindeki gelirleri arasındaki farkın büyümesine neden olan önemli unsurlardan biridir.

Talebimiz; seyyanen ilave ödemenin yalnızca aktif çalışma dönemine ilişkin bir gelir unsuru olarak kalmaması, emeklilik keseneği ve prime esas kazanç sistemiyle ilişkilendirilerek emeklilik haklarına da yansıtılmasıdır.

Diğer taraftan kamu görevlilerinin emeklilik haklarında göreve başlama tarihine bağlı olarak farklı sosyal güvenlik rejimlerinin uygulanması da ayrıca ele alınması gereken yapısal bir meseledir. 5510 sayılı Kanunun geçici 4'üncü maddesi kapsamında haklarında 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edilen kamu görevlileri ile 5510 sayılı Kanunun 4/1-c maddesi kapsamındaki kamu görevlilerinin emeklilik keseneği, prime esas kazanç ve emekli aylığı hesaplama yöntemleri birbirinden farklıdır. Bu farklılık, aynı unvana, aynı kıdeme ve aynı göreve sahip kamu görevlilerinin yalnızca göreve başlama tarihleri nedeniyle farklı emeklilik sonuçlarıyla karşılaşmasına neden olabilmektedir.

Talebimiz; 5434 ve 5510 kapsamındaki kamu görevlileri arasında emeklilik hakları ve gelirleri bakımından ortaya çıkan farklılıkların azaltılması ve mümkün olan ölçüde ortadan kaldırılmasıdır. Bunun kısa vadede bütünüyle mümkün olmaması hâlinde ise iki sistem arasındaki hak ve gelir farklılıklarının aşamalı biçimde azaltılmasını sağlayacak bir geçiş ve uyum modelinin oluşturulması gerektiğini değerlendiriyoruz.

Bu başlıkların her biri farklı kurumların görev ve yetki alanlarıyla ilişkili olmakla birlikte, ortaya çıkan sorunların ortak niteliği gereği tek bir kurumun kendi yetkileri çerçevesinde çözüm üretmesi yeterli olmayacaktır. Bu nedenle konunun; kamu personel politikası, kamu maliyesi, sosyal güvenlik sistemi ve öğretmenlik mesleğine ilişkin düzenlemeler yönünden birlikte değerlendirilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Mil Maarif-Sen olarak; uzman öğretmen ve başöğretmenlere kariyer unvanlarına bağlı olarak ödenen artırımlı eğitim öğretim tazminatının emeklilik haklarına yansıtılmasını sağlayacak mevzuat düzenlemelerinin yapılmasını, öğretmenlerin fiilen yerine getirdikleri ek ders görevlerinden elde ettikleri gelirlerin uygun bir primlendirme ve hesaplama modeli aracılığıyla emeklilik haklarına katkı sağlamasının temin edilmesini, seyyanen ilave ödemenin emeklilik keseneğine ve prime esas kazanca dahil edilmesini sağlayacak şekilde yeniden düzenlenerek emeklilik haklarına yansıtılmasını, 5434 ve 5510 kapsamındaki kamu görevlileri arasında emeklilik hakları bakımından ortaya çıkan farklılıkların azaltılmasına ve mümkün olan ölçüde ortadan kaldırılmasına yönelik çalışma yürütülmesini talep ediyoruz.

Bu kapsamda; Millî Eğitim Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumunun katılımıyla kurumlar arası bir çalışma yürütülmesi, gerekli mali, sosyal güvenlik, aktüeryal ve mevzuat çalışmalarının birlikte ele alınması ve ihtiyaç duyulan kanuni ve ikincil mevzuat değişikliklerinin hazırlanması ve hayata geçirilmesi amacıyla ilgili kurumlar arasında koordinasyon sağlanmasını talep ediyoruz.

Kamu görevlisinin emekliliği; çalışma hayatı boyunca elde ettiği gelir unsurlarının büyük ölçüde ortadan kalktığı ve ekonomik güvencesinin zayıfladığı bir döneme dönüşmemelidir. Öğretmenin kariyerinin, kıdeminin ve fiilen ortaya koyduğu emeğin ekonomik karşılığı ile emeklilik dönemi arasında daha güçlü bir bağ kurulması; hem sosyal güvenlik sistemine duyulan güven hem de kamu personel sisteminin sürdürülebilirliği bakımından önem taşımaktadır.

Başvurumuz kapsamında konunun ilgili kurumlar nezdinde değerlendirilmesinin sağlanması, kurumlar arası koordinasyonun kurulması ve gerçekleştirilecek işlemler hakkında sendikamıza bilgi verilmesi hususunda;

Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Akif KETEN
Genel Sekreter

Mustafa DAĞAŞAN
Genel Başkan